

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

V. Theologia Moralis Iesuitarum Paganismum olet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

Nec est, quod adversarii dicant, tam doctrinam
morum sibi duntaxat cordi esse, quam ex Patribus
primitivæ Ecclesiæ, præsertim Augustino excerpte-
runt; ac proinde cæteros Theologos rejiciendos,
quos potiori jure, per contemptum, Philosophos
vocant: Quasi verò crimen sit, Philosophum esse;
sapientia scilicet & rationis amantem; quasi verò
is rectè non sentiat, qui Doctorem Anglicum du-
cem in moralibus sequitur, & moralem Aristote-
licam consultat & ab his, opinor, Partes alieni non
sunt; alioquin D. Thomas alienus etiam à Patribus
esset; an fortè morum, corruptela, Philosophiæ & ra-
tionis studio tribui potest? quin potius mores
ideo corrupti censendi sunt, quia à recta ratione
desciunt, quæ nativa honestarum actionum regula
est.

Non est etiam, quod iidem nescio quam hominibus cæco modo agendi necessitatem, ratione proscriptâ, imponant; res quidem divina fidei, obscuras licet, credimus; & prudenter tamen, & ratione duce, quæ nobis evidenter ac certò persuaderi, esse credendas: hinc ratio & fides fœdus quoddam & societatem ineunt; itaque Calvinistis necessitas illa, quæ libertati officit, relinquenda; & interior ille spiritus, cujus instinctu dumtaxat aliqui agunt, Genevæ ablegandus: ut nimia laxitas fugienda in opinionum moralium delectu, ita vitanda nimia severitas; arcta quidem est via, quæ ducit ad vitam; jugum tamen Christi suave est, & onus leve; nec enim Deus impossibilia jubet, nec gratia deest, quæ ejus præcepta possibilia sunt; quiquis nimium stringit, nodum ipsum laxat, quia rumpit: augere numerum nozarum lethalius, non expedit, saltè expedire non puto; multiplicare monita nihil juvat, prudenti potius examine, ac recta discussione cuncta ceaseantur; lumen illud rationis nobis inditum, discipule, lectione, auditorio, ac præsertim divina fide instructum, & usque Ecclesiæ firmatum, nobis in omnibus, divinâ etiam affulgente graciâ, præluceat: hoc sanè hæretici omnes, quasi flagellum esset, quo ab Ecclesiâ cæni illi abiguntur, pertimescere visî sunt; hinc atrociter ac vehementer in Scholasticos inveit: doctrinâ igitur illa, quam paganam vocant, nec laxior nec severior est, quàm par sit; recta ratio, qua nititur, utrimque à vitiosis extremis dissita, in medio sita est; cum ergo & nimia laxitas, & nimia severitas versus extremitates eant, utraq; à recta ratione aliena est: morales Theologirationem consulunt, eidem adherent atque insunt, ut ipsis opponitur; igitur nec laxior est illorum doctrinâ, nec austerior: hæc potè in indivisibili posita non sunt, suam extensionem habent & latitudinem; hic paulò laxior, ille rigidior, neuter tamen alterum damnat; quia uterque ratione ducitur; res humanæ, his seculis, quæ sunt divinæ fidei, variis opinionibus subiectæ sunt: erit, qui rigidiores probeat; gratulor, huic oneri lætos humeros supponat; erit, qui minus rigidas bene est, non propterea accuso; modò hic fuleptum onus alteri non exprobat, & ille huic idem onus, per vim non imponat; gaudeat sua quisque ratione; suppono enim neutrum certum esse, sed utrumque circa opinionem versari.

Unum refellendum refat, quod opponitur; fcilicet, ita corruptam eſſe moralem hujus temporis doctrinam, ut ad ſervandas illius leges, natura corrupta, & divina gratia deſtituta vires fatiſſe dicantur; ne-
mo unquam moralis Theologus Catholicus hoc dixit; hoc autem faciliſſe ſolvitur; quoniam ſunt amabiles leges illæ, quas nobis doctrina moralis impoſuit.

VIREULES

CAPUT V.

Theologia Moralis Iesuitarum Paganismum olet.

Hoc præcipuum caput est, quod nostris au-
diendis ab aduertario opponitur, scilicet,
narrum illorum doctrinam gentilem & pa-
gum, non verò Christianam esse; vires naturæ
cumque leges, sufficere, ad servandas illius leges,
contra controuersas, adhibita humanæ rationis
græ, examinari ac decidi, ac proinde fieri non
posse, quæ doctrina illa laxior, corruptior, & Ec-
clesiæ perniciosa sit, nec non scandalosam & im-
mendam præpudium viræ libidinem ac licentiam
hominibus præbeat.

REFELLITVR.

... doctrinam moralem Theologorum no-
 strorum ex 1. 1. Doctoris Anglici, majori ex par-
 te acceptam fuisse, qui totam ferè moralem Aristote-
 lem præcipue tradidit; quod certe ultro fatentur adver-
 sarii, dum sentiunt, omnes summas & collectiones
 ex libris S. Thomæ, à viros à fonte,
 præcipue ab origine fluxerit, sensim creverunt,
 & in hoc sensu libenter admitto, nostram
 doctrinam esse; quod sanè vitio nobis verti-
 gine, aut eidem Angelico Doctori vitio verta-
 ti, quod absit, ut quisquam lætæ mentis homo
 non quanti porro in rebus moralibus Aristoteles
 præcipue, potuit omnes, qui rectè sentiunt; cum
 non rationis & intelligentiæ lumine polleret,
 & animi deinceps ingenuis, intra naturæ fines
 non in hoc sensu, inquam, Casuistarum doctrina
 præstet; immo maxime Christiana, quæ enim
 non D. Thomæ doctrinam Christianam esse

virtutes morales exercendas esse; vitia fugienda, iuste, castè, piè, fortiter, heroicè agendum; mala patienter & equanimiter toleranda; hæc moralis Aristotelica commendat, hæc eadem præscribit Thomistica & Christiana; si quis hoc neget, consulat D. Thom. in 1. 2. & Philosophum in moralibus: at nemo dicat, naturæ corruptæ vires ad hæc sufficere; nec ipsi, opinor, adversarii inficiabuntur; igitur leges morales nostræ, divinæ gratiæ subsidium postulant; quod adeò Catholicum est, ut nemo Catholicus contrarium asserat: dicimus tamen, nunquam divinam illam gratiam deesse, eo scilicet tempore, quo præceptum obligat, qua homo illud implere possit, si velit, gratiam, inquam, saltem ad orandum necessariam; alioquin si deesset, præceptum impossibile jure censeretur; sed hoc est heterodoxum, non est igitur doctrina illa scandalosa, corrupta, Ecclesiæ perniciosa, nec cum immoderata vivendi licentia conjuncta; ubi enim recta ratio est, immoderata libido non est; accedit, quòd illa eadem doctrina est, quæ in cathedris catholicis docetur; in libris traditur, in pulpitis persuadetur, à Doctoribus omnis generis, Episcopis, Abbatibus, Regularibus, Ecclesiasticis, Laicis, Romanis etiam Pontificibus explicatur; usus communis est, quem reverà Ecclesiæ per tot lustra & sæcula in suis præcipuis membris nunquam tolerasset, si corruptus, si scandalosus, si perniciosus fuisset.

CAPUT VI.

*Iesuitæ nec sacros codices legunt, nec
consulunt Concilia.*

Iesuitæ, (inquit Adversarius,) sacros libros non volunt, Concilia non consulunt, & incredibili sacrorum Canonum ignorantia laborant; unde tamen præcipua moralium decisionum fundamenta eruntur; ac proinde divino quodam consilio accidisse putandum est, ut homines divino zelo flagrantes, & omnigena rerum sacrarum scientia instructissimi sese iis opponerent, eaque arcerent discrimina, quæ ex tanta ignorantia ac libidine ortum duxissent; futurum alioquin, ut traditiones Ecclesiasticæ penitus conciderent, Lex Evangelica in Judaicam, divina fides in commenta merè humana abiret, & venerabilis antiquitas despiciatui haberetur.

REFUTATIO.

Pace istorum hominum dixerim, sacra Biblia, eam, quæ par est, animi demissione volumus; & ubi nobis aliqua proponitur quæstio in sacris literis perspicuè & indubitanter expressa & definita, eam statim, adducto Scripturæ textu, solvimus; in re simonia, usuræ, elemosinæ, mendacii, odii, furti, aliisque similibus clarissima exempla suppetunt; absit tamen, ut Calvinistarum errore ducamur, qui reliquos omnes libros proscribunt; perinde atque si in sacris literis omnium controversiarum indubitata decisionem haberemus; quis nescit, ibi esse nonnulla rerum gestarum exempla, quæ sine peccato imitari non possumus, quædam enim singularia Deus aut vetuit, aut iussit, quæ se-

cluso singulari Dei præcepto, vel omittit licet, vel fieri poterant; præterea in sacris libris multa Deus iudici præceperat, quæ reverà Ecclesiæ intolerabilem afferrent, si ad reformandos Christianorum mores iisdem essent imponenda: luculentum hujus rei exemplum in iis habemus, qui Caroli Magni iussu, fassa illa capitularia Carolina compilarunt, nempe capitula sacri textus minus prudenter adhaerent, præcepta quædam ceremonialia Judæis tradita, Christianis hominibus imponere voluerunt; verbi gratia, quod habent cap. 5. excerptum ex 21. Exodus. si bo cornu percussit virum aut mulierem, & membra fuerint, lapidibus obruetur, & non comedent carnes ejus: item cap. 42. 43. 45. ex 22. Deuterio. si nidum avis inveneris, non tenebis matrem eius filius, non arabis in bove & asino, non indies ex vestimento, quod ex lana linoque contextum est, cum ædificaveris domum novam, facies murum recti per circuitum, ne effundatur sanguis in domua; hæc aliæque hujusmodi penè innumera in prefatis capitularibus leguntur, quæ tamen cum aliis libris valde utilis & maximi momenti copiam sunt.

Non est igitur dubium, quin ex sacris Scripturis perperam acceptis, vel intellectis, multi errandis dissolutionem accipiant; immò hæretici ferè omnes Scripturæ testimoniis suos errores probare conantur, quos maxime nostris Novatoribus familiare est: necesse potest, quàm multa puerilia & absurda nonnulli hominibus, sacra à Scripturâ omnino abulis, in mentem venerint; ut illud de igne solemni & publico de conversione ad Orientem; de vatio corporis & gestu, aliæque hujusmodi; hæc antiqua fœderis & novæ legis communis hostis generis humani, qui hoc eodem sacra Scripturæ obtentu, populum Judaicæ circumtaciæ obstinatum affligit, eosque suis legibus rejicit, quæ lege Evangelica longè duriores essent: immò nonnullas ex prædictis caeremoniis, ut sic loquar, ad speciem Mahometicæ imitari attexit, ut vel inde aliquid sanctitatis conciliaret, & effrenata licentia legis naturalis violandæ ab eo concessæ compensari videatur: vanis hujusmodi rebus, vel usibus illos homines sepè illudit, quos & in erroribus irretitos, & occultis sceleribus committentos jam plenè possidet; quid in Anabaptistis, Anglicis tremulis, ut vocant, præstiterit, quòve illis adduxerit, nemo non videt; ad cuiusdam sceleris illuminationis vanam speciem; Primi Calvinistæ nihil aliud quàm reformationem crepabant; unde nonnulli duxerunt Reformationum: secus omnino nostri morales Theologi, qui homines ad actiones germanas virtutis inducunt, & ab iis, quæ illicitæ sunt, ac minus honestæ, suis judiciis ac decisionibus omnino remouent; suis verò consiliis ab iis, quæ alioquin licita essent, sed minus perfecta, quod pertinet ad Concilia, mera est calumnia, Theologi nostris moralibus assida, legunt ipsi & intelligunt Concilia, & legitima à spuris ab Ecclesiâ Romanâ rejectis probe discernunt; sacros canones familiars faciant, iisque sæpè utuntur ad moralia decisenda: sed ut antiqua verentur Concilia, nova, Tridentinum præferunt, amplectuntur, eundem in rebus fidei & doctrinæ morum certum definita, æquè antiquis ac novis indiscriminatim adherent; pro disciplina verò & ritibus, posterioribus receptis omnino standum; hæc enim Ecclesiâ identidem mutat; perperam igitur aliqui vellent, ut Christiani hujus reiporis aliquot antiquiorum Conciliorum decreta ad disciplinam pertinentibus, quæ nunquam ubique